

بسمه تعالی

موضوع:

«مقایسه پوشش خبری سایت بی بی سی فارسی و ایرنا در رویداد اعدام شیخ

نمبرباقرالنمر در ۲۴ ساعت ابتدایی رویداد»

درس: روزنامه نگاری بین الملل

استاد: مجید رضاییان

دانشجو: سید محمد مهدی حسینی

۹۳۰۲۷۱۲۳۸

نیمسال اول

۱۳۹۴-۹۵

فهرست مطالب

۳	مقدمه
۴	بیان مسئله
۴	سوالات تحقیق
۵	پیشینه تحقیق
۵	پیشینه رویداد
۶	روش تحقیق
۶	تعریف نظری و عملی مقولات
۸	جامعه آماری و حجم آن
۸	روش گرد آوری اطلاعات
۹	کدگذاری داده‌ها
۱۰	تجزیه و تحلیل داده‌ها
۱۱	حجم مطالب در پوشش‌های خبری (کمی)
۱۲	حجم دیگر فرم‌ها متنی در پوشش خبری
۱۲	وضعیت تنوع فرم‌های خبری غیر متنی
۱۳	رویدادگرایی و فرایندمداری
۱۴	نتیجه‌گیری
۱۵	منابع

پایگاه‌های اطلاع‌رسانی در عصر ارتباطات و اطلاعات یکی از مهم‌ترین ابزارهای دسترسی به اهداف رسانه‌ای تلقی می‌شوند. از این رو پس از سال ۱۹۹۰ تأسیس و راه‌اندازی سایت‌ها، صورت گرفت و سازمان‌های ارتباطی همراه با مقوله مدیریت، آن هم از طریق مطالعه و پیدا کردن قواعد، تشکیل شد.

کارشناسان سایت‌های ارتباطی را مسیرهایی می‌دانند که از طریق آن‌ها پیامی به مخاطبان می‌رسد. با این مفهوم، رسانه باید تا حد مطلوب به مثابه گذرگاهی بی‌مقاومت برای پیام‌ها عمل کند.

یکی از ویژگی‌های منحصر به فرد دنیای امروز، وجود ارتباطات وسیع و گسترده‌ی انسانی است، گسترش ارتباطات به ویژه ارتباطات الکترونیک، جامعه جدید را چنان از جوامع پیشین متمایز ساخته که عصر نو را عصر ارتباطات و جامعه امروز را جامعه اطلاعاتی خوانده‌اند. در چنین جامعه‌ای رسانه‌ها و وسایل ارتباط جمعی به عنوان عنصر کلیدی در ارتباطات، نقش بس مهمی را ایفا می‌کنند.

سایت‌ها از میان تمامی ابزارها و فنون جدید، بیشترین تاثیر فرهنگی را دارند. پایگاه‌های اطلاع‌رسانی در پیدایش عادات تازه، تغییر در باورها و خلق و خوی و رفتار انسان‌ها، تکوین فرهنگ جهانی و نزدیک کردن جوامع و ملل سهمی شگرف دارند. البته میزان تاثیر سایت‌ها و نیز استقبال همگانی از آن‌ها در همه جوامع یکسان نبوده و تابع متغیر رشد فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی هر جامعه است.

هارولد لاسول، در بیان کارکردهای رسانه‌ها معتقد است که رسانه‌های جمعی باید به حراست از محیط، همبستگی بین اجزای گوناگون جامعه در پاسخ به نیازهای محیطی، انتقال میراث فرهنگی از نسلی به نسل دیگر، کمک نماید. مرتن و لازارسفلد به عنوان پیشگامان پژوهش در باب وسایل ارتباط جمعی، رسانه‌ها را دارای نقش‌هایی از این قبیل می‌دانند: وظیفه اخلاقی (حمایت از هنجارهای اجتماعی)، امکان اعطای پایگاه اجتماعی به اشخاص و گروه‌ها (آشکار نمودن یا ارتقای پایگاه‌های آن‌ها از طریق معروفیت دادن به آنان) و همچنین برخی کارکردهای نامطلوب.

نیازمندی انسان امروز به اطلاعات و اخبار در جهت دستیابی به رفاه بیشتر، بهتر زیستن و ارضای نیاز کنجکاوی، قدرت ساخت انگاره‌ها و شکل‌دهی افکار عمومی را به رسانه‌ها داده است و سایت‌ها به عنوان بهترین منابع شکل‌دهی افکار و تصورات ما از محیط پیرامون به‌ویژه در مورد رویدادهایی که خارج از دسترس، دید و تجربه مستقیم ما قرار دارند، نقش مهم و برجسته‌ای را ایفا می‌کند.

وبسایت BBC فارسی به عنوان یکی از رسانه‌های فارسی زبان و بین‌المللی که در سطح قابل قبولی از رسانه‌های حرفه‌ای فارسی زبان در خارج از کشور ایران و ذیل بنگاه BBC World فعالیت می‌کند از یک سو و سایت فارسی زبان خبرگزاری ایرنا نیز به عنوان یکی از خبرگزاری‌های مطرح و قدرتمند ایرانی و وابسته به دولت جمهوری اسلامی ایران نیز از سوی دیگر، در یک تضاد گفتمانی برای پوشش خبری رویداد «اعدام شیخ نمر باقر النمر» توسط دولت عربستان سعودی در این پژوهش مورد توجه قرار گرفته است.

بیان مسئله

BBC از جمله بنگاه‌های پخش خبر فعال در سطح بین‌المللی است. BBC در سایت خود، دارای بخش فارسی برای مخاطبان فارسی زبان است. وبسایت BBC فارسی تمرکز بیشتری بر بروی مخاطبان فارسی زبان و مخصوصاً ایرانی دارد. خبرگزاری ایرنا را با توجه به قدرت و وسعت خود، علاوه بر فعالیت در عرصه ملی و منطقه‌ای، شاید بتوان در عرصه بین‌المللی فعال دانست.

در این پژوهش با مقایسه این دو بنگاه خبری در پوشش خبری رویداد «اعدام شیخ نمر توسط دولت عربستان سعودی»، سعی بر این است که تفاوت‌های این دو بنگاه را در پوشش رویداد پر ارزش «اعدام شیخ نمر توسط دولت عربستان سعودی» که اثرگذاری بسیار بالایی در روابط دیپلماتیک ایران، عربستان و برخی کشورهای دیگر داشت و علاوه بر آن تبعات آن در افکار عمومی ایران بطور جدی دنبال شد، از جهت میزان و حجم پوشش خبری و فرم‌های مورد استفاده در پوشش خبری این دو سایت بررسی شود.

سوالات تحقیق

- ۱- پوشش خبری کدام بنگاه از نظر حجم مطالب بیشتر بوده است؟
- ۲- کدام بنگاه در حجم بیشتری خبر از رویداد مورد مطالعه منتشر کرده است؟
- ۳- کدام بنگاه حجم بیشتری از دیگر فرم‌های متنی پوشش خبری ارائه کرده است؟
- ۴- حجم و تنوع استفاده از فرم‌های غیر متنی در این دو خبرگزاری به چه صورت بوده است؟
- ۵- هر کدام از این دو رسانه در این رویداد خاص، از کدام مکتب رویدادگرایی یا سوژه‌گرایی بهره جسته‌اند؟

پیشینه تحقیق

در پژوهش « بررسی تطبیقی محتوا و ساختار دو سایت BBC فارسی و VOA » که توسط جعفرپور (۱۳۹۱) در جامعه آماری سه ماه زمستان ۱۳۸۹ انجام گرفته است نشان داده شد که بیشتر مطالب BBC فارسی خبر بوده و منطقه مورد توجه رویدادها بیشتر خاورمیانه و همچنین نوع بیشتر مطالب خارجی بوده است. ارزش خبری برجسته شده در بیشتر مطالب برخوردار بوده است و عنصر خبری برجسته شده در لید در بیشتر مطالب «چه کسی» است، بار معنایی اکثر مطالب القایی، اقناعی، تبلیغی است و بیشتر امور داخلی کشورها (سیاسی) موضوع مطالب بوده است. خبرسازان بیشتر، مطالب دولت‌مردان و سیاست‌گزاران و سیاست‌مداران خارجی است. در بیشتر مطالب از تاکتیک جنگ روانی استفاده نشده است و در مطالبی هم که تاکتیک جنگ روانی مورد استفاده قرار گرفته، بیشتر از تاکتیک بک‌گراند بهره گرفته شده. حوزه جغرافیایی مطالب جهانی است و منبع بیشتر آن‌ها خبرگزاری‌های خارجی هستند، ماهیت خبر در بیشتر مطالب رویدادمدار است و بیشتر مطالب دارای عکس هستند، جنسیت عکس در اکثر مطالب مرد است و بیشتر مطالب از عکس آرشیوی استفاده کرده‌اند. اکثر مطالب دارای جهت گیری منفی و ساختار خبری سخت بودند.^۲

در پژوهشی دیگر با عنوان «تحلیل محتوای پوشش خبری سایت فارسی BBC» توسط آهنج (۱۳۸۴) نتایج نشان داده است که سایت فارسی BBC به اخبار سیاسی بیشتر از دیگر اخبار (اقتصادی اجتماعی و فرهنگی و...) می‌پردازد و همانطور که هدف خبرگزاری BBC در کشورهای جهان سوم بیشتر به سمت رخدادهاست و به اخبار رویدادگرا متوجه است این سایت نیز از این قاعده مستثنی نبوده و به اخبار سیاسی و رویدادگرا بیشتر از دیگر اخبار پرداخته است.^۳

پیشینه رویداد

رویداد اعدام شیخ نمر، در روز شنبه ۱۲م دیماه مصادف با ۲ ژانویه از طرف وزارت کشور عربستان اعلام شد. این رویداد از همان ابتدای اعلام مورد توجه رسانه‌ها مخصوصاً BBC فارسی و ایرنا قرار گرفت. پیش از این اخبار دستگیری و اقدامات دولت عربستان نیز مورد توجه رسانه‌ها بود و با توجه به صدور حکم اعدام برای شیخ نمر، رسانه‌های متمرکز بر خاورمیانه اخبار شیخ نمر را پیگیری می‌کردند و انعکاس و پوشش خبری قابل توجه توسط رسانه‌های فارسی زبان قابل پیش‌بینی بود.

روش تحقیق

در این پژوهش روش تحقیق مورد استفاده، تحلیل محتوای کمی است. بررسی محتوا و اخبار منتشر شده، با در نظر گرفتن هر مطلب به عنوان واحد تحلیل در روش تحلیل محتوای کمی، انجام خواهد شد.

مقوله‌ها: در این پژوهش برای هر مطلب (اعم از خبر، گزارش خبری، فیلم، گزارش تصویری و ...) مقولات زیر بررسی خواهد شد:

- ۱- فرم شامل: خبر، گزارش خبری، فیلم، عکس خبری
- ۲- حجم مطلب: تعداد کلمات یا تعداد تصاویر یا میزان زمان فیلم و صوت
- ۳- درصد نسبی هر فرم: میزان درصد هر فرم از کل محتوا (صرفاً برای فرم‌های متنی)

تعریف نظری و عملی مقولات

خبر:

تعریف نظری

معادل کلمه خبر در زبان انگلیسی واژه news است. عده‌ای واژه انگلیسی news به معنی تازه‌ها را جمع واژه new می‌دانند و موارد فرانسوی nouvelles یا آلمانی neues آن را مثال می‌زنند، اما عده‌ای هم می‌گویند واژه انگلیسی news در واقع یک سرنام است که به چهار جهت اصلی west, east, north, south اشاره دارد. (شکرخواه، ۱۳: ۱۳۹۰)^۴

از خبر تعاریف متعددی توسط اندیشمندان مختلف بیان شده است.

لیل اسپنسر^۱، مولف کتاب خبرنگاری، خبر را شامل هر عمل و اندیشه واقعی که برای عده‌ی کثیری از خوانندگان جالب باشد معرفی می‌کند. و.ج. بلایر^۲، یک روزنامه‌نگار آمریکایی است، در کتاب روزنامه‌نویسی خود خبر را هر موضوع جاری روز می‌داند که به علت جالب و مورد توجه خوانندگان بودن، در مطبوعات منتشر می‌شود. س. مولی^۳ نویسنده کتاب خبریابی، خبر را نقل واقعی و عینی حوادث جاری

^۱ Lyle Spenser

^۲ W. G. Bleyer

^۳ S. Mully

مهمی که در روزنامه‌ها چاپ می‌شود و مورد توجه خوانندگان قرار می‌گیرد می‌شناسد. (نصرالهی، ۱۳۹۲:۳۴)^۵

نصرالهی در کتاب خبرنویسی خود می‌نویسد: «خبر گزارش و بیان برخی از رویدادهای خبری است که ارزش‌های خبری دارد و در فرایند تبدیل رویداد به خبر، ممکن است تحت تاثیر عوامل درون‌رسانه‌ای و برون‌رسانه‌ای، از میزان عینیت آن کاسته شود» (نصرالهی، ۱۳۹۲:۳۵)

تعریف عملی

در این پژوهش، با توجه به فاصله زمانی کم نسبت به واقعه مورد نظر، مطالبی که با ارائه اطلاعات طولی یا عمودی، به متن رویداد و حوادث پیرامون آن اشاره دارند و ارتباط تنگاتنگی با رویداد «اعدام شیخ نمر» دارند، به عنوان خبر مورد پذیرش قرار گرفته است.

گزارش خبری:

تعریف نظری

گزارش خبری در واقع تشریح، توضیح توصیف یک رویداد خبری است که گزارشگر با دستمایه خبر به جزئیات وقوع آن می‌پردازد و اطلاعات تازه را با شیوه‌ای توصیفی ارائه می‌دهد و حس کنجکاوی مخاطب را که با خواندن خبر ارضا نشده و پرسش‌هایی بر جای گذاشته اقناع، می‌کند. (بدیعی و قندی، ۱۳۸۳:۲۷۷)^۶

تعریف عملی

در این پژوهش گزارش‌هایی که در ساعات ابتدایی رویداد مورد نظر منتشر شده است و به توصیف ابعاد این رویداد و یا به توصیف پیشینه رویداد پرداخته است را گزارش خبری در نظر گرفته شده است.

فیلم/کلیپ:

تعریف عملی

قطعه‌های فیلم که در آن اخبار یا پیشینه رویداد ارائه شده است و یا ابعاد مختلف واکنش‌ها مورد توجه آن قرار گرفته است به عنوان فیلم یا کلیپ قبول خواهد شد.

عکس خبری:

تعریف عملی

تصاویر و گزارش‌های تصویری که از وقایع پیرامون رویداد «اعدام شیخ نمر» در رسانه‌های منتشر شده است به عنوان عکس خیری قلمداد شده است.

صوت/پادکست^۴:

تعریف نظری

پادکست یا پادپخش انتشار مجموعه‌ای از پرونده‌های رسانه دیجیتال است که توزیع آن در اینترنت با استفاده از فید صورت می‌گیرد، و توسط کاربران معمولاً بر روی یک پخش‌کننده‌ی موسیقی دیجیتال قابل دریافت و پخش است. این روش ارائه‌ی محتوا در سال ۲۰۰۴ محبوبیت و گسترش یافت؛ و گاه به آن رادیوی اینترنتی گفته می‌شود.^۷

تعریف عملی

فایل‌های صوتی که در آن به انتشار اخبار، گزارش و تفسیر پرداخته می‌شود.

جامعه آماری و حجم آن

در این پژوهش، جامعه آماری مورد نظر اخبار و مطالب منتشر شده در خبرگزاری ایرنا و BBC فارسی در فاصله زمانی ۲۴ ساعت پس از رویداد اعدام شیخ نمر است. این محتوا در طول روز ۱۲ و ۱۳ دیماه یا ۲ و ۳ ژانویه در ساعات مختلف انتشار یافته است.

تعداد مطالب خبرگزاری ایرنا در این بازه، ۱۵۹ مطلب و تعداد مطالب BBC فارسی ۷۵ مطلب است. این مطالب به عنوان جامعه آماری این پژوهش مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

نمونه‌گیری: در این پژوهش با توجه به قابل واریسی بودن تمام جامعه آماری، از روش سرشماری استفاده شده و جامعه آماری مورد نمونه‌گیری قرار نخواهد گرفت. حجم نمونه در این تحقیق برابر با حجم جامعه آماری است.

روش گردآوری اطلاعات

^۴ Podcast

در این پژوهش تمامی مطالب از وبسایت‌های این دو خبرگزاری در تاریخ گفته شده (۱۲ و ۱۳ دیماه/۳ و ۲ ژانویه) مورد ثبت قرار گرفته و بررسی شده است.

کدگذاری داده‌ها

در بررسی محتوای انتشار یافته در دو بنگاه خبری ایرنا و BBC فارسی، مطالب طبق جدول زیر کدگذاری شده است.

جدول ۱: کدگذاری محتوا

تاریخ انتشار	زمان انتشار	حجم	فرم	خبرگزاری	تیرمطلب
۱-۱۲ دیماه	از ساعت ۱۱ صبح	تعداد	۱- خبر	۱- ایرنا	
۲-۱۳ دیماه	۱۲ دیماه تا ۱۱ صبح ۱۳ دیماه	مطالب (عددی)	۲- گزارش	۲- BBC فارسی	
		(عددی)	۳- مصاحبه		
		(عددی)	۴- تصویر		
		تعداد	۵- اینفوگرافیک		
		کلمات	۶- فیلم		
		(عددی)	۷- صوت		

تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌های اخبار و مطالب منتشر شده توسط ایرنا و BBC فارسی در ۲۴ ساعت ابتدایی رویداد اعدام شیخ نمر در عربستان، از حیث فراوانی و بطور کمی، در جدول زیر (جدول شماره ۲) نمایش داده شده‌است:

جدول ۲: داده‌های تحلیل محتوای کمی

صوت (طول زمان صوت)	مصاحبه			گزارش			اینفوگرافیک	فیلم (طول زمان فیلم)	گزارش تصویری (تعداد عکس)	فرم خبر			تعداد مطلب		خبرگزاری
	درصد مصاحبه نسبت به کل محتوای متنی	تعداد کلمه	تعداد مطلب	درصد گزارش نسبت به کل محتوای متنی	تعداد کلمه	تعداد مطلب				تعداد کلمه	تعداد مطلب	درصد خبر نسبت به کل محتوای متنی	تعداد کلمات محتوای متنی	تعداد کل مطالب	
۰	۱,۲۹۸۲۵۵۵۶۲	۸۷۰	۱	۲۹,۲۵۸۵۰۲۰۸	۱۹۶۰۷	۲۱	۱	۰:۵۵	۷۳	۶۹,۴۴۳۲۴۲۳۶	۴۶۵۳۶	۱۲۸	۶۷۰۱۳	۱۵۹	ایرنا
۲۵:۱۸:۰۰	۰	۰	۰	۶۸,۹۲۳۸۸۸۷۱	۸۶۲۱	۸	۰	۱۰:۲۲	۲۰	۳۱,۰۷۶۱۱۱۲۹	۳۸۸۷	۵۸	۱۲۵۰۸	۷۵	BBC فارسی

حجم مطالب در پوشش‌های خبری (کمی)

با توجه به تعداد کل مطالب و تعداد کلمات کل مطالب در خبرگزاری ایرنا و BBC فارسی، مشخص است که پوشش خبری خبرگزاری ایرنا از نظر کمی با ۱۵۹ مطلب در تمام فرم‌ها و ۶۷۰۱۳ کلمه در محتوای متنی بیشتر از BBC فارسی با ۷۵ مطلب در تمام فرم‌ها و ۱۲۵۰۸ کلمه در فرم محتوای متنی بیشتر است.

در تحلیل چرایی این تفاوت و پرداختن بیشتر خبرگزاری ایرنا نسبت به BBC فارسی به رویداد اعدام شیخ نمر، می‌توان چنین پاسخ گفت که اساساً پرداخت خبری به این رویداد با توجه به سیاست‌های رسانه‌ای و برنامه ریزی خبرگزاری ایرنا، در کانون توجه و انتخاب (Selection) ایرنا قرار دارد که این واقعیت از جهت‌گیری‌های ایرنا در پوشش آن نیز کاملاً مشهود است و به علاوه مالکیت رسانه‌ای ایرنا نیز (وابستگی به دولت جمهوری اسلامی ایران) چنین رفتاری را اقتضا می‌کند. اما با توجه به اهمیت این رویداد و پیامدهای دیپلماتیک آن، BBC فارسی نیز از آن غفلت نورزیده و در ساعات ابتدایی وقوع این رویداد با قدرت و رویکردی سوژه‌گرا به پوشش آن پرداخته است. نکته جالب توجه این‌جاست که BBC که ابتدا پوشش این رویداد با ارائه گزارش و تحلیل آغاز کرده بود، پس از حادثه ورود به سفارت عربستان و تخریب آن، با اضافه کردن بخش «خبر زنده» به پوشش لحظه‌ای و رویدادگرایانه این حادثه در ادامه رویداد اعدام شیخ نمر پرداخت. می‌توان گفت که بیش از حادثه اعدام نمر به ورود به سفارت و پیامدهای آن پرداخته شده است و حجم کمتری را به اخبار رویدادگرایانه‌ی اعدام شیخ نمر اختصاص داد.

حجم خبر در پوشش خبری

با نگاهی به میزان حجم خبر در جدول ۲، در پوشش خبری ایرانا (۱۲۸ خبر با ۴۶۵۳۶ کلمه) و BBC فارسی (۵۸ خبر با ۳۸۸۷ کلمه) مشخص می‌شود که از نظر کمی پوشش خبر ایرنا با دارای حجم بیشتری از خبر نسبت به BBC فارسی است؛ اما با مقایسه درصد خبر نسبت به کل محتوای متنی در این دو بنگاه خبری به این نکته پی خواهیم برد که، ایرنا حدوداً ۶۹ درصد از کل محتوای متنی‌اش را خبر تشکیل داده است و این آمار نشان از توجه به ابعاد رویدادگرایانه‌ی اعدام شیخ نمر دارد و در عوض برای BBC فارسی تنها ۳۱ درصد از محتوای متن آن، از خبر تشکیل شده است. باید گفت در ۲۴ ساعت ابتدایی این رویداد بیشتر این اخبار نیز در رابطه با رویداد دوم یعنی «اعتراضات مردمی به اعدام شیخ نمر» و در ادامه آن «ورود به حریم دیپلماتیک عربستان در مشهد و تهران» است.

BBC فارسی اخبار قابل توجهی را برای پوشش خبری اعدام نمر در خروجی خود قرار نداده است و بیشترین اخبار را به اعتراضات مردمی و ورود به سفارت عربستان پرداخته است. البته BBC فارسی در پرداختن به حادثه ورود به سفارت عربستان صفحه‌ای را با عنوان «صفحه ویژه» و «اخبار زنده» روی سایت خود قرار داد که اقدام هوشمندانه‌ای برای تعدیل کمبود پرداخت رویدادگرا است.

حجم دیگر فرم‌ها متنی در پوشش خبری

با نگاهی دوباره به جدول شماره ۱ و بررسی فرم‌های دیگر متنی به نتایج زیر می‌توان دست یافت. ۲ فرم گزارش و مصاحبه، فرم‌های متنی مورد استفاده‌ی این دو بنگاه در پوشش خبری رویداد اعدام شیخ نمر بوده است.

ایرنا با ۱۹۶۰۷ کلمه در قالب ۲۱ مطلب در گزارش و ۸۷۰ کلمه در قالب ۱ مصاحبه بیشتر از BBC فارسی با ۸۶۲۱ کلمه در قالب ۸ گزارش و بدون مصاحبه، به پوشش این رویداد پرداخته است؛ اما از حیث نسبت محتوای متنی برای گزارش و مصاحبه، درصد گزارش و مصاحبه نسبت به کل محتوای متنی در ایرنا حدوداً برابر است با ۳۰/۵ درصد و این مقدار برای BBC فارسی حدوداً برابر است با ۶۹ درصد. این ارقام در مقایسه با درصد محتوای خبری این دو بنگاه، مؤید این ادعا است که ایرنا با رویکردی رویدادگرایانه و با حجم بیشتر خبری، در ۲۴ ساعت اول به این رویداد اعدام شیخ نمر پرداخته است و بلعکس، BBC فارسی با حجم بیشتر گزارش که مبتنی بر تحلیل و تفسیر است را در ۲۴ ساعت ابتدایی رویداد، رویکردی سوژه‌گرا و فرایند مدارانه را برای خود برگزیده است.

لازم به ذکر است که BBC فارسی، با استفاده از فرم متنی «نظرات شما» در ۱ مورد، به انعکاس نظرات مخاطبان پرداخته است. در این بخش بیش از ۵۰ مورد نظرات مخاطبان منتشر شده. این مطلب از BBC فارسی، جذب مخاطب را افزایش داده و نسبت به ایرنا حرفه‌ای‌تر عمل نموده است.

نکته دیگر اینکه در اغلب مطالب متنی از قبیل خبر و گزارش، همراهی عکس وجود دارد که به میزان تاثیر مطالب افزوده است.

وضعیت تنوع فرم‌های خبری غیر متنی

خبرگزاری ایرنا علاوه بر فرم‌های متنی خبر، گزارش و مصاحبه، فرم‌های غیرمتنی گزارش تصویری (با ۷۳ عکس)، فیلم (مدت ۵۵ ثانیه) و گرافیک اطلاع‌رسان (۱ تصویر) بهره جسته است. BBC فارسی نیز در

فرم‌های غیرمتنی گزارش تصویری (با ۲۰ عکس)، فیلم (مدت ۱۰:۲۲) و صوت یا پادکست (مدت ۲۵:۱۸) استفاده کرده است.

هر دو بنگاه خبری از تنوع خوبی در انواع فرم‌های مورد استفاده برخوردارند. فرم‌های مورد استفاده‌ی خبرگزاری ایرنا بیشتر با نگاه خبری و رویدادگرا است. فرم‌هایی همچون گزارش تصویری و گرافیک اطلاع‌رسان بطور کامل برای اطلاع‌رسانی خبری مورد استفاده قرار می‌گیرند. BBC فارسی بیشترین حجم فرم‌های غیرمتنی را به فیلم و صوت پرداخته است. هر دو فرم، با قابلیت ارائه تحلیل و تفسیر در ابزارهای مولتی مدیا، بیشتر برای پرداختن فرایندمدارانه به رویداد استفاده می‌شوند.

فرم‌های مورد استفاده‌ی BBC فارسی (فیلم و صوت) حرفه‌ای‌تر هستند. در ایرنا نیز تنها فیلم ارائه شده، یک قطعه فیلم از اعتراضات مردمی است که این هم رویکرد خبری دارد در حالی که فیلم‌هایی که در BBC فارسی استفاده شده است به پیشینه و زندگی‌نامه شیخ نمر و همچنین گزارش‌هایی از شرایط جدید دیپلماتیک می‌پردازد.

بطور کلی در پوشش خبری با فرم گزارش تصویری ایرنا از حجم بیشتری برخوردار است و در مولتی مدیا (فیلم و صوت) BBC فارسی با تفاوت قابل توجهی حجم بیشتری از محتوا را ارائه نموده است.

رویدادگرایی و فرایندمداری

با توجه به اطلاعات جدول شماره ۲ و درصد محتوای خبری و غیرخبری در دو بنگاه ایرنا و BBC فارسی مشخص است که در ۲۴ ساعت ابتدایی رویداد «اعدام شیخ نمر» ایرنا به وسیله اخبار لحظه به لحظه، کوتاه و حجم بالای خبرها، سمت و سوی پوشش خبری خود را رویدادگرایانه به ابعاد اعدام شیخ نمر هدایت نموده است و با توجه به سیاست رسانه‌اش و حضور فعالانه در کشور ایران، خروجی خود را با هدف مخاطبان فارسی زبان شیعه و اهل سنت، این رویداد را پوشش داده است.

BBC فارسی نیز با توجه به اهمیت این رویداد آن را از دست نداده از با فرم‌های متنی و غیرمتنی ابتدا سوژه‌گرا یا فرایندمدار اعدام شیخ نمر را پوشش داده و به راحتی از آن عبور و به حادثه ورود به حریم دیپلماتیک عربستان سعودی پرداخته است. این اتفاق با توجه به سیاست‌های رسانه‌ای BBC فارسی منطقی به نظر می‌رسد. این رسانه برای رفع کمبود رویدادگرایی در این رویداد پراهمیت، با توجه به حادثه ورود به سفارت عربستان، رویدادگرایانه پرداخته است.

نتیجه گیری

براساس نتایج بدست آمده از تحلیل محتوای کمی مطالب منتشر شده در سایت‌های دو بنگاه خبری ایرنا و BBC فارسی در رویداد «اعدام شیخ نمر باقر النمر» در ۲۴ ساعت اول، می‌توان گفت ایرنا این واقعه را در حجم محتوای متنی خبر و گزارش، پرحجم‌تر و با رویکردی رویدادگرایانه و با بهره‌گیری از تنوع خوب و قابل قبول فرم‌های خبری پوشش داده است.

BBC فارسی این رویداد را در حجم کمتری نسبت به ایرنا پوشش داده ولی بر خلاف ایرنا تمرکز و تاکید آن بفرم‌ها گزارش متنی، صوت و فیلم است. می‌توان اینچنین گفت که برخلاف پژوهش‌های پیشین در زمینه تحلیل محتوایی مطالب سایت BBC فارسی، که نشان می‌داد این سایت بصورت رویدادگرایانه با سوژه‌های خبری برخورد می‌کند، در این پژوهش BBC فارسی با رویداد اعدام نمر باقر النمر فرایندمدارانه برخورد کرد البته در ادامه رویدادگرایی را درباره ورود به سفارت عربستان به کار برد.

-
- ^۱
- ^۲ جعفر پور، امیر عباس، بررسی تطبیقی محتوا و ساختار دو سایت BBC فارسی و VOA (صدای آمریکا) در سه ماه زمستان سال ۱۳۸۹، دانشکده روانشناسی، گرایش علوم ارتباطات اجتماعی، با راهنمایی رستمی و مشاوره گرانمایه پور، ۹۱/۲/۱۳
- ^۳ آهنج، نازیلا، تحلیل محتوای پوشش خبری سایت فارسی BBC در تاریخ ۱۰ بهمن ۱۳۸۲ تا ۱۰ اسفند ۱۳۸۲، دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی، دانشگاه آزاد تهران مرکز، راهنمایی خواجه نوری و مشاوره عقیلی، ۱۳۸۴
- ^۴ شکرخواه، یونس، خبر، چاپ دوازدهم، ۱۳۹۰، ص ۱۳
- ^۵ نصرالهی، اکبر، خبرنگاری، چاپ یازدهم، ۱۳۹۲، ص ۳۴
- ^۶ بدیعی، نعیم، قندی، حسین، روزنامه‌نگاری نوین، چاپ هشتم، ۱۳۹۱، ص ۲۷۷
- ^۷ <https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%BE%D8%A7%D8%AF%DA%A9%D8%B3%D8%AA>